

LA CAMPANA DE GRACIA

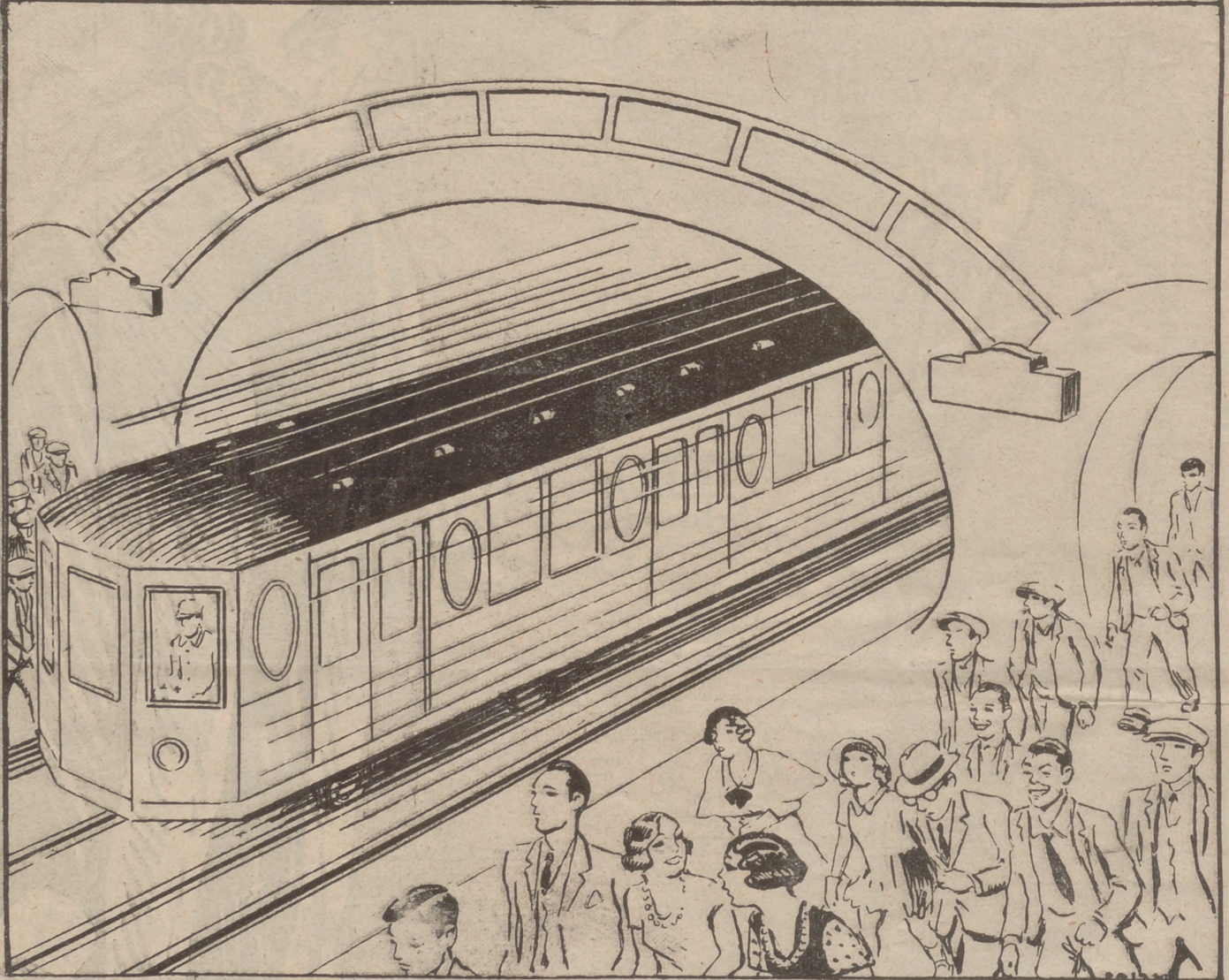
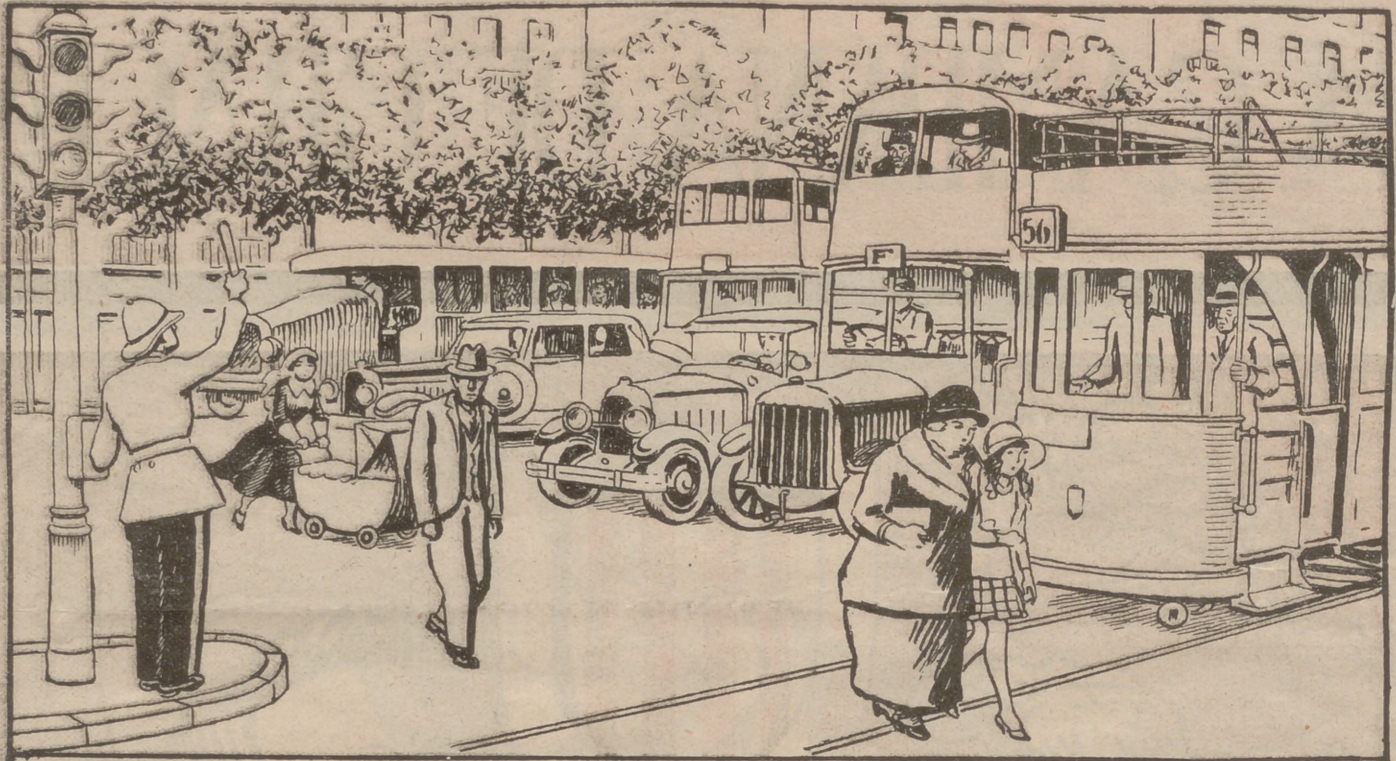
320

FRANCESC MACIÀ A PAU CLARIS

—Dóna'm les claus, que torno a obrir el Parlament de Catalunya!

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

Corts Catalanes

Quan aquest número vegi la llum estarà a punt d'obrir-se el Parlament de Catalunya. L'esforç de múltiples generacions de patriotes ha culminat en les eleccions de diputats i en la magnífica victòria de l'Esquerra. Ara és l'hora de posar-se a treballar pensant en les generacions futures. Tindrem unes Corts Catalanes formades per homes lleials a la pàtria i que sabran exercir el seu govern amb la màxima responsabilitat. Però el Parlament de Catalunya fracassaria si cada sector de la vida nacional no vegés atès i resolt el seu problema particular. Cal pensar que cada professió i cada vocació presentarà les seves reivindicacions, amb l'esperança d'ésser escoltada amb atenció i satisfeta amb justícia. Convé que els diputats catalans no rebutgin ni desatenguin les demandes vives de la gent catalana. Pensem que en cada sector o grup que no es vegés atès, hi hauria un possible enemic de les Corts Catalanes, i per tant es convertiria en un germen de rebel·lió. Durant els anys de la funesta monarquia, tots hem viscut com hem pogut. Avui, sota el signe de la República, alçaran el cap tota mena de problemes. Si el nostre govern és un Govern amb majúscula, no en podrà refusar ni un. És per això que a l'hora solemne de l'apertura de les Corts Catalanes, fem vots per tal que l'esperit liberal dels nostres diputats no sofreixi mai eclipsis. I esperem que posaran sempre, per damunt de tot, l'esperit de la Revolució catalanista, única garantia de normalitat per la nostra Nació renascuda.

Els nens abandonats

Fa temps la Premsa burgesa feia escriure la sensibilitat de tot el món capitalista amb les descripcions més patètiques sobre l'estat de misèria dels nens abandonats a Rússia, i que, segons ella, arribaren a actuar en partides, com un exèrcit filibuster. Aleshores, escrivírem un article a "La Nau", que dirigia encara Rovira i Virgili, i provàrem de demostrar que aquests nens abandonats existeixen a tot arreu.

Fets recents continuen avalant les nostres paraules d'ahir; si bé avui la Premsa conservadora no en fa els escarafalls d'abans ni els comenta tan sols.

Als Estats Units, la nació més representativa del capitalisme mundial, també és enorme la quantitat d'infants sense més empar que la pròpia iniciativa. A la xifra de dos cents mil avala Maxime Davis els que transiten en escamots per tots els indrets del territori nordamericà, i també com a Rússia s'organitzen en exèrcits i sota una disciplina. Mil es dirigeixen ara vers la capital Washington, com avantguarda de tres mil que vénen darrera immediatament i altres milers que e's aniran seguint. Poca diferència hi ha entre els nens russos i nordamericans, com poca cosa els deu diferenciar dels d'altres nacions, com no sigui el nombre o l'esperit d'organització.

No en quantitats tan crescudes com correspon a la proporcionalitat d'habitants ni tampoc per la nostra situació econòmica, millor que la nordamericana, també tenim una infància que pullula per carrers i places, fent entremaliadures de gènere molt divers, lllindant moltes vegades en el delictu o caient-hi francament. Són els nens als qui la ciutat no ha pogut encabir encara en les escoles públiques, i la pobresa de llurs famílies no els permet anar als col·legis particulars.

Molt ha fet l'Ajuntament actual per a dis-

minuir el seu nombre amb l'apertura dels nous grups escolars. Dels vint-i-quatre a vint-i-cinc mil nens que hostatjaren de més, seran centenars, de segur, els qui en estat semi-salvatge s'haurien escampat per la ciutat i haurien crescut al marge de tota cultura i educació social. Molts més seran quan l'Ajuntament republicà haurà acomplert tot el programa escolar.

Però no hi cabran tots encara si aquest programa no té en compte altres factors. El problema és més complex per a reduir-lo a un plet de local i de mestres. Es un dels que s'enfondeixen més profundament en la condició social de la família misèria i el complica més la presència de nens morbosament inadaptables a un tipus normal.

Un dels personatges que Davis presenta com a representatiu dels centenars de nens abandonats als Estats Units, reu del seu pare, incapaç de guanyar-se la vida per a una família nombrosa, quinze dòlars i el foragita tot seguit de casa seva, amb l'encàrrec de mantenir-se ell sol. Això el fa acusar els pares nordamericans de treure's la quitxalla de casa per a disminuir la misèria dels més petits.

No creiem que en el nostre poble sigui la raó que exposa Davis causa que molts galfardeus sense nord ni guia envaeixen la ciutat. La nostra gent, fora casos que esmentarem després, per misèria no portarà el fill a l'escola i el posarà a treballar més d'hora del que li correspon, àdhuc per gasiveria el junyirà prematurament al treball, però no és freqüent que el foragiti de casa seva sense preparació ni possibles.

De totes maneres el record d'aquesta misèria ha de pesar en el pensament del ciutadà. En aquest cas concret a l'escola mateixa ha d'encomenar el remei. Si vol que compleixi bé aquesta funció educadora i en-

sems protectora de la infància ha d'augmentar el nombre de racions alimentàries, que si bé sota l'actual Ajuntament han triplicat gairebé, són insuficients de bon tros; les cantines escolars, que avui alimenten més de 3.000 infants barcelonins (abans del 14 d'Abril només en beneficiaven 900), caldrà augmentar-les fins a poder satisfer-ne almenys 20 ó 25.000.

Però així i tot no quedaria acomplerta l'obra profilàctica. Quedarien fora de tot benefici els infants sense família o amb família perversa, que els abandona o els mena per viaranys delictius, i també aquells infants que per raons hereditàries o per malalties contrètes tenen una tara morbosa que els impelleix al delictu.

Ja sé que en aquest aspecte existeixen asils i protectorats. Avui són insuficients a la labor que tenen confiada. A més, si bé alguns estan ben regits i amb propòsits d'esmenar encara més els vells procediments cixores i ofensius pel qui n'hauria de rebre el benefici, altres són pedagògicament i socialment d'una acció nulla i àdhuc contrària al fi que els creà.

Cal que en aquest aspecte la ciutat mediti i estructurí una labor eficaç. A més d'una obra de justícia i solidaritat humana farà una obra de previsió social que com tota feina previsora és de resultats més immediats i econòmicament més productius. És més bon negoci prevenir el delictu que no pas castigar-lo.

Molts dels delinqüents que he conegut a la presó responien a un defecte educatiu i a la societat li hauria sortit a més bon preu encarrilar-los a l'hora propícia que no esperar-la o provocar-la per a punir-los. En donar-los una cultura els llevarà l'esperit, però en ensenyar-los un ofici els garantirà el seu viure i evitarà les seves rebel·lies socials.

Cal, però, que aquest ofici s'adapti a la seva psicologia, que, com hem dit, en els casos més extrems és de manifestació morbosa. Molts que no s'avindrien a una professió quieta o d'exercici en locals tancats, perquè pateixen de claustrofòbia que els fa estimar el carrer i l'aire lluire, donaran magnífics resultats en les feines agrícoles. Per això els protectorats tenen de situar-se a ple camp per a treure'ls el regust de presó i de càstig que encara tenen.

Una bona labor pedagògica feta per homes de vocació ferma, estudiada ben profundament la psicologia de cada nen, valent-se de tots els mitjans científics actuals (prèvia una revisió mèdica d'investigació i possible tractament de les tares morboses), abandonant per complet les classificacions col·lectives i anti-científiques, donarà un resultat esplèndid i ràpid en consonància amb els mitjans que empren. En cas de no fer-ho, pensem i preparem-nos a rebre aquests exèrcits d'infants famèlics i mal educats que en columna marxen a l'assalt de les grans metròpolis per a enfonsar-les i enderrocar-les amb més eficàcia que una invasió de bàrbars.

L'homenatge als candidats derrotats

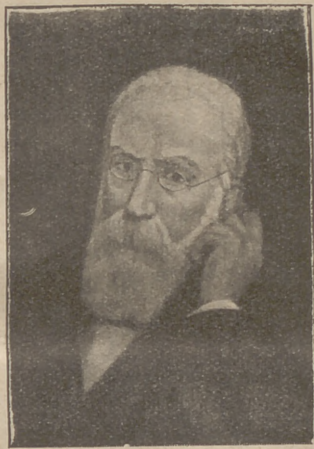
En Pol, de la Lliga: —A les penes... queixalades!

J. AIGUADER i MIRÓ

FRANCESC PI I MARGALL

El dia 29 de novembre proppassat s'han acomplert els 31 anys del traspàs de Francesc Pi i Margall, segon President de la primera República espanyola. La data de l'aniversari coincideix gairebé amb la inauguració de les tasques del Parlament de la Catalunya autònoma. L'apòstol del federalisme, si fos viu, formaria en les rengleres dels patriotes catalans seguidors de Francesc Macià, i ocuparia un lloc d'honor a la dreta del President de Catalunya. L'Estatut atorgat a Catalunya per la República espanyola, i això ja ha estat dit, és un Estatut, no ben bé el que nosaltres desitjàvem, però permet desenvolupar les activitats catalanes, i obre perspectives sense límits a la futura grandesa de la pàtria. Francesc Pi i Margall creia en la idea de la regeneració dels homes i els pobles, basant-se en els postulats d'autonomia i federació, i les seves doctrines, justíssimes en llurs fonaments, no han d'ésser gaire rectificades per poder aplicar-se en el dia d'avui. La Catalunya autònoma és el primer pas que s'ha donat a Espanya, sota el signe de la República, per tal d'arribar en dia no llunyà a la federació de repúbliques que tots desitgem. Les cinc nacions ibèriques (Catalunya, Castella, Bascònia, Galícia i Andalusia) frui-

ran un dia del règim autònom i acabaran unint-se per la federació, mitjançant el Pacte. Catalunya, a l'hora de l'obertura del seu Parlament republicà, no ha d'oblidar-ho,

ni pot oblidar tampoc els pobles germans de la Península Ibèrica.

Francesc Pi i Margall, amb el seu federalisme, Valentí Almirall, amb el seu particularisme, Enric Prat de la Riba, amb el

seu nacionalisme, i Francesc Macià, amb la proclamació de la República catalana, constitueixen una gradació de matisos autònoms, que enlloc de negar-se es complementen, i que amb el temps constituiran les diverses etapes preparatòries de la triomfal Revolució catalanista.

Francesc Pi i Margall, com tots els grans fundadors i reformadors, fou un home que vivia més enllà de la seva època. I en aquest cas, més enllà vol dir per damunt. En aplicar les seves doctrines dintre una República improvisada, que en realitat no tenia republicans, tingué de lluitar sempre amb obstacles que li destruïren la seva obra sense en realitat tenir res a veure amb ella. Calgué tota la gran austeritat i la perfecta moral del gran repúblic federalista per portar avant l'obra del Govern d'Espanya; i a desgrat de tot, l'esforç heroic fracassà. Però no les doctrines del President Avui, a l'hora de commemorar els 31 anys de la seva mort, ens cal demanar novament que sigui alçat a la seva memòria l'únic monument digne dels homes d'idees: la publicació, en edició digna i posada al dia de les obres completes de Francesc Pi i Margall.

A. ESCLASANS

Crònica femenina

Diem en la nostra crònica anterior que, després de la victòria, cal treballar, i avui, en repetir-ho, volem afegir-hi que, ultra treballar cal unificar la tasca i sintonitzar-la, per tal que aquesta produeixi l'efecte necessari.

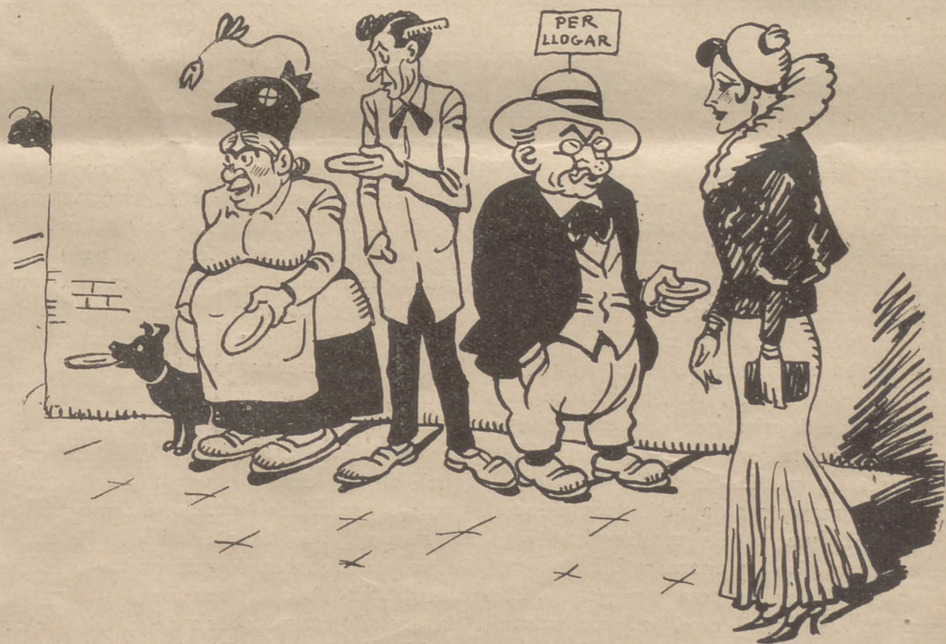
Coneixem l'existència d'un nombre considerable d'afiliades del nostre partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, sabem que aquestes dones, identificades completament amb l'ideari i el programa, compleixen abastament els seus deures de militants i respecten les decisions, la tàctica i els procediments que empra el Partit per tal d'enfocar els problemes cabdals del nostre poble, segons sigui necessari. Ara bé; aquests grups, aquests nuclis, contribueixen d'una manera eficaç a la marxa ascendent del nostre Partit, o contràriament, l'entorpeixen amb la seva inconsciència política? Aporten les seves energies amb interès pel Partit, o, al revés, li treuen força en resistir-se en certs moments per causes completament alienes a la bona marxa del mateix?

Cal reflexionar seriosament la nostra posició dins els Partits polítics; en quant al que es refereix a la primera de les nostres observacions, no cal dir que no dubtem un instant en declarar que reconeixem l'eficàcia dels nuclis femenins en els Partits polítics, d'una manera decidida. Ara bé, que no totes les dones que integren aquests nuclis comprenen l'importància de la seva filiació? D'acord; però cal abandonar a la seva sort a la dona perquè ella resolgui per compte propi aquestes qüestions que fins ara han estat d'ús exclusiu de l'home? De cap manera. Hi deu haver una atenció, un interès, un afany si més no, per ego'sme,

vers la dona, però no pas amb la sola intenció de l'afalag insubstancial i poca solta, això no deu interessar; l'home conscient deu voler que la seva companya intervingui i l'ajudi d'una manera eficient. Ara bé, les seves errades o fallides no deuen exaltar-lo, com tampoc fer-li proferir mots plens d'ironia, que en el fons entranen una duresa exasperant; això fóra contraproduent; la

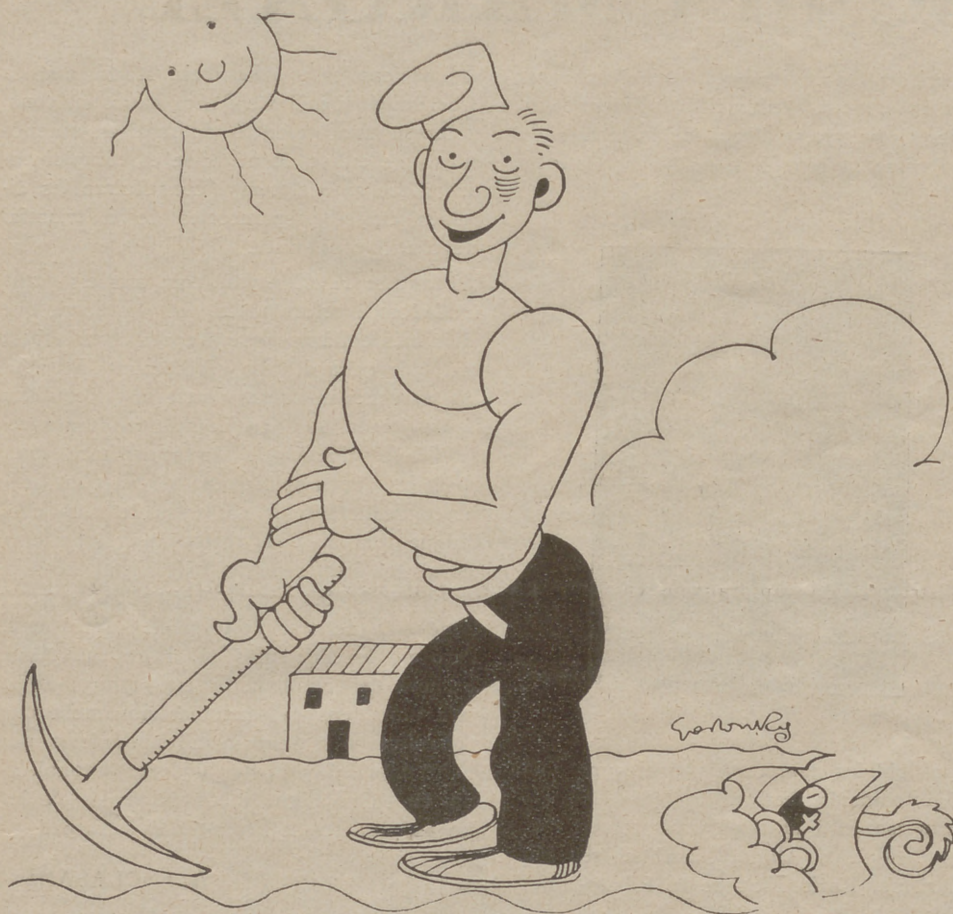
dona molt més susceptible que l'home, no perdona aquesta incomprensió, filla de la negligència que fins avui ha observat l'home en el que respecta a l'intervenció de la dona en la política.

En quant a la segona observació, cal un aclariment. Fins avui no pot dubtar-se de que restar força la dona no ha pogut fer-ho perquè seriosament mai no ha intervingut d'una manera directa. Per tant, no podem fer-se judicis. Ara bé, no cal oblidar que

Els partits derrotats: —Una gràcia de caritat per l'amor de Déu!

L'Esquerra triomfant: —Si haguessiu tingut una mica d'humilitat per amor a Catalunya, ara no us veurieu com us heu de veure pel vostre mal cap!...

Corts Catalanes

—El parlament és un lloc on s'hi parla. Però com que jo vigilo, serà un lloc on s'hi treballarà...

d'avui en avant, la dona pot restar o sumar força al Partit on ella intervingui segons sia el tracte que aquest doni a les aspiracions femenines. No n'hi ha prou de les promeses més o menys interessades, cal que en aquestes hom hi trobi un dia la possibilitat d'unes solucions. No hi fa pas res que, fins avui, semblin les dretes obtenir una majoria d'assentiment femení que els hi faci esperar en una victòria propera; la nostra dona, generosa fins al sacrifici, amb tot el sentiment que amara a la raça llatina, no en té pas prou en les promeses que se li poden fer més o menys hipotètiques, vol realitats, immediates solucions que apaivaguin les dolences de la nostra societat. Què hi fa que li diguin que les esquerres han fet possible la separació de l'Església i de l'Estat, si a ella no l'impideixen de continuar en les seves pràctiques religioses si així ho creu convenient? Què hi fa que s'hagi establert una Llei de Divorci, que en res no la perjudica, si no té necessitat de fer-ne cap ús. Que l'Escola sia laica, si ningú li priva que ella, creient fervorosa, ensenyi la seva religió als seus fills, que en realitat pot fer-ho amb més atenció i amb més respecte a la petita consciència del seu fill, que no els mestres que fins ara ho feien d'una manera rutinària. Fins avui la República, empesa per gent d'esquerra, ha fet possible el respecte mutu, que no havia estat mai possible.

Per tant, és molt possible que, en enfocar les nostres campanyes proselitistes esquerres, la dona no sia refractària a les nostres normes, als nostres programes, a les nostres orientacions. És una qüestió de

tacte, a causa de la sensibilitat extremada de la dona, que resoldrà la situació.

Hi ha altres defectes que tenim l'obligació de preveure, i de fer observar en el que fa referència a l'actuació política de la dona.

Les últimes eleccions, eren esperades, ho sabem positivament, per un nombre de dones, que creient-se aptes per a ocupar qualsevol càrrec polític, fins avui han restat al marge dels Partits, a l'expectativa del que succeiria i fent que les més agosarades trenquessin el foc amb la resistència passiva del poble, entretant elles esguardaven la posició que adaptarien quan els Partits definissin llur orientació. L'entrenament d'unes quantes els ha servit d'alliçonament i avui, elles, en adreçar-se ja directament a un Partit ho fan, no pas atretes per aquell programa, per aquells ideals, o perquè l'afinitat dels seus sentiments encaixi amb aquell programa més o menys moderat o extremista, sinó que, la seva ambició va més lluny, i creuen aprofitar-se amb gòardia de la plataforma que l'audàcia d'unes, la constància d'altres i el fervor d'uns ideals de debò, han creat ja un ambient en el qual es pot desenvolupar tot un procediment, sense cridar l'atenció, i conseguir que la seva ambició sia plenament satisfeta.

Això, cal que ho tinguin present els Partits polítics. Aquest "arrivisme" femení, seria dolorós perquè podria desvirtuar l'efecte positiu de l'intervenció de la dona en la política.

No devem oblidar les invasions que sofreixen tots els Partits victoriosos en les lluites ciutadanes. Fins avui hom devia comptar amb els arrivistes masculins que

no podien enganyar, que tot seguit es descobrien, però la dona, que no se la pot judicar encara, és més temible, perquè s'ignoren les seves intencions i ha esperat que li bastessin la plataforma perquè ella pogués triar el Partit que més respongués a les seves ambicions.

Quan lluitar en un Partit polític significava en la seva derrota repressió, empresonament o exili, les dones que sabem que avui es preparen per entrar amb tota pompa, per escullir càrrecs o situacions dins dels Partits, aleshores no hi eren. No feien política; creien que la dona tenia d'aspirar a altres coses que no a fer política... i en les seves converses, despectivament parlaven d'aquelles que lluitant ja en la tribuna, ja en la Premsa, donaven la cara pels seus ideals i propugnaven perquè aquells milloraments, que avui molts d'ells ja estant assolits, fossin una realitat. Cal recordar, cal vigilar i per damunt de tot estar a l'aguait de les actuacions que vulguir emprendre aquestes dones que avui s'esforcen encara en cercar quin és el Partit que millor pot correspondre als seus anhelis i a les seves ambicions materials.

Aquesta dona que avui es prepara per a esgrimir l'eina del seu intel·lectualisme i de la seva preparació, cal no fiar-se'n massa, perquè pot ésser en desmèrit del Partit que la reculli.

L'invasió femenina en els Partits polítics té d'ésser seleccionada, i vigilada; no perquè portin cartell de "sàvies" hom té de deixar-los-hi el pas lliure!

Fins avui, els "savis" han donat molt mal resultat, i els "francs tiradors" ideològicament han fracassat, perquè la seva única aspiració i el seu únic ideal era obtenir un càrrec remunerat, quant més millor. I la dona, educada en el fals ambient de les mateixes concepcions, com es comportarà, si no és per a recollir els mateixos defectes i les mateixes fallides?

No és pas l'inconsciència política de les que ja són afiliades en els Partits polítics, com tampoc la susceptibilitat ferida per la incomprensió de l'home en les nostres intervencions poc acertades per manca de pràctica, el que pot perjudicar els partits on les dones intervinguin amb gran intensitat, sinó l'encert que tinguin els Partits en escullir les dones que deuen representar-lo en les diverses activitats del mateix, ja sia en càrrecs polítics o burocràtics.

Devem vigilar-ho en gran manera, i el nostre deure és mantenir sempre la nostra atenció vers tot allò que poden ésser fallides que de retop és el Partit que s'en ressent, no pas la figura escullida. Aquesta cau i al seu lloc una altra, però el Partit debilita la seva força i no té al seu costat l'ajuda cívica de la voluntat popular.

Aquesta vigilància constant pot néixer dels nostres mateixos grups, d'aquests nuclis on hi tinguem una força ben orientada; de la unificació de les nostres tasques i de la relació constant que tinguem establerta amb tots els elements que disseminats, no és possible que arribim a realitzar cap obra positiva. Aquesta serà potser la primera escamesa que donarem a l'arrivisme femení, que avui voldria gaudir de tots els avençats sense perjudici, i això no ho devem tolerar.

Maria Teresa GIBERT

La Revolució Catalanista

II

De Guifre a Berenguer Ramón (874 a 1035) hi ha el període de reconquesta, en el qual són expulsats els alarbs de tota l'alta Catalunya, quedant marcades les fronteres de la pàtria en el riu Segre i en els contraforts dels rius Llobregat i Anoia. El regnat de Guifre és una obra magna de restauració, que fou prosseguida pels seus fills Borrell I i Sunyer. En 985, Almansur, el més gran capità dels alarbs, entrà a Catalunya, assaltant Barcelona, degollant els habitants i calant foc als edificis. De Ramon Berenguer I a Berenguer Ramon II (1035 a 1095), la nació catalana progressa ràpidament. Catalunya veu definir-se les seves fronteres, i la que ja podríem anomenar vida social s'estructura amb lleis i codis, tals com els "Usatges" i les anomenades promulgacions de "Pau i treva", que són els fonaments del futur Estat català. Catalunya, després de la reconquesta, fou repartida en comtats, els quals, en ésser reconegut el dret hereditari dels feus, a les darreries del segle IX, es convertiren en petites nacions aliades a la Casa de Barcelona. Heu-vos ací un primer assaig de federació regional. Aquests comtats eren els de Cerdanya, Conflent, Ausona, Urgell, Rosselló, Empordà, Perelada, Besalú, Girona i Berga ("pago Bergistà"), i passaren, a començos del segle XII, a la Casa de Barcelona, en la persona de Berenguer III, fruïnt només d'autonomia els d'Empúries i Urgell, fins als darrers temps de la casa d'Aragó. De 1096 a 1162, època que va de Ramon Berenguer III a Ramon Berenguer IV, els alarbs almoravides reprengueren l'esperit de revolta, però s'estabellaren contra la immensa barrera de castells que protegien la ratlla del Llobregat. Ramir II, el Monjo, fou elegit rei d'Aragó. La seva filla, Petronella, fou promesa per muller al Comte de Barcelona (1137), cedint-li ensems tot el seu reialme. Les noces tingueren lloc en 1150, consumant-se l'unió del regne d'Aragó amb el principat de Catalunya, amb autonomia completa per ambdues regions.

Comença la Confederació Catalana-Aragonesa, que va d'Alfons I a Jaume I (1162 a 1238), època de glòria per Catalunya. Pere I volgué ésser ungit pel Papa, i a tal objecte marxà a Roma, rebent les insígnies reials de mans d'Innocenci III; en pagament del favor de cavalleria, ell declarà el regne d'Aragó feudatari de Roma, i aquesta humiliació reviscolà l'esperit de rebellió dels catalans, creant-se un crescut impost que es deia de "monedatge", i que fou l'origen del segell amb l'escut de les quatre barres i els colors or i vermell, que són els mateixos de l'Església romana, i que foren considerats donació especial del Papa al rei Pere. Jaume I avivà i engrandí l'esperit de conquesta i aventura. Reuní Corts a Barcelona, proposant l'intent d'apoderar-se de les Illes Balears, cosa que aconseguí, afegint-hi València. Pel tractat de Corbeil (1258), celebrat entre Sant Lluís, rei de França, i Jaume I, aquest cedia tots els drets sobre els feus de l'altra banda dels Pirineus, acte impolític i funest per la fu-

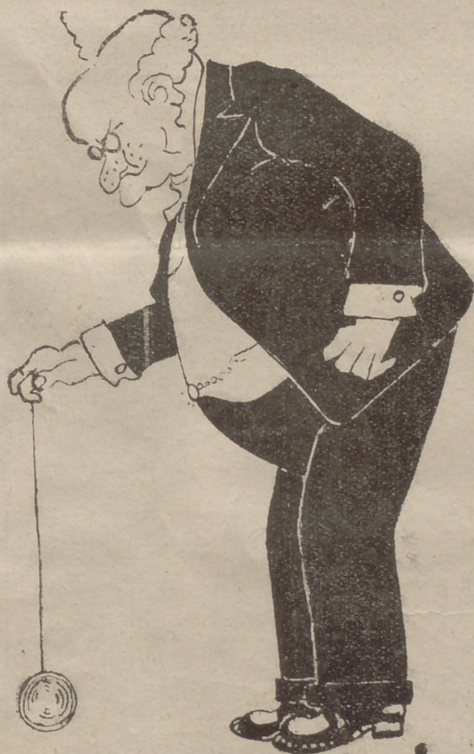
tura Catalunya, car era l'origen dels dos estats actuals, França i Espanya. La croada a Terra Santa, fracassà, i els nobles de Catalunya i Aragó es llençaren a la revolta. Jaume I morí a València en 1276, deixant Catalunya, Aragó i València al seu fill Pere, i les Balears, Rosselló, Cerdanya i Montpeller al seu altre fill Jaume.

L'esperit indomptable de l'ànima catalana esclatà novament entre els almogàvers que Pere II havia enviat d'avançada a Messina, els quals obligaren les tropes de Carles d'Anjou, el de les "Vespres Sicilianes" a abandonar el setge de la ciutat i embarcar-se cap a Calàbria. L'almirall Pere de Queralt, amb catorze galeres catalanes, n'atacà quaranta vuit de franceses i italianes, destruint-les i capturant-ne vint-i-dues, que portà a remolc cap a Messina, amb aquella pomposa odíssea d'arrossegar llurs banderes damunt les aigües del mar. Més tard, l'almirall Roger de Llúria, comanant les galeres catalanes, derrotà les armades enemigues a Malta i Nàpols (1284), entrant els catalans a Calàbria i apoderant-se en quinze dies de tota la costa sud de l'Itàlia. En 1285, trobem l'episodi del pas dels Pirineus per Carles de Valois, amb Felip l'Atreuit i Felip el Bell, i un exèrcit de 200.000 homes, per apropiar-se Catalunya i Aragó, que el Papa Martí IV els havia cedit. Desfet l'exèrcit francès pels atacs dels soldats del rei Pere, i greument delmat per la pesta, caigué malalt el rei de França, i el seu fill gran determinà retirar-se al seu país, demanant permís al rei Pere, que ocupava els colls dels Pirineus, per tal que fos deixat pas lliure al baixard reial on anava el seu pare sofrent. El rei d'Aragó concedí el

permís, però els almogàvers atacaren la resta de l'exèrcit, que fou esmicolat, morint 10.000 francesos.

Però l'epopeia suprema del secular espleit revolucionari dels catalans, i el punt culminant de la nostra grandesa indomitable, flameja en l'expedició dels catalans i aragonesos a l'Orient. En finir la guerra de Sicília, els soldats que servien Frederic restaren en vaga, i s'oferiren a l'emperador grec Andrònic Paleòleg, al qual amenaçaven els turcs, que posseïen gairebé tota l'Assia. Eren 1.500 homes de cavalleria, 1.000 peons i 4.000 almogàvers, comanats per Roger de Flor i altres capdills. En 1303, arribaren a Constantinopla. Roger de Flor fou honorat amb el títol de Megaduc, o gran senyor de l'Imperi, i prengué per muller Maria, nevoda de l'Emperador. La guerra contra els turcs començà per l'Anatòlia, la Frígia i el Mont Taurus, fins a conquistar tota l'Assia Menor. Roger de Flor fou anomenat Cèsar, i Berenguer d'Entença, Megaduc. Però Miquel Paleòleg, hereu de l'Emperador, s'engelosí del poder dels catalans, i assassinà Roger de Flor en un dinar d'homenatge, clavant-li a traïció un coltell a l'espatlla, i caient també morts els 1.300 almogàvers que l'acompanyaven. Berenguer va venjar-se i arribà fins les portes de Constantinopla, on desafia Andrònic, però els genovesos l'atacaren a traïció i el dugueren presoner a Gènova. Bernat de Rocafort, amb els catalans que li restaven, escometé l'exèrcit imperial, derrotà un altre exèrcit de 80.000 soldats, que comanava el mateix Paleòleg, el qual caigué ferit, degollà la guarnició de Rodost i restà senyor absolut de tot l'Imperi. Cinc anys després, Berenguer d'Entença s'escapà de la presó, retornà a Catalunya, i anà a fer la guerra a ambdós imperis. Rocafort no el volgué reconèixer i ambdós exèrcits s'escometeren, morint Entença. Rocafort es proclamà rei de Salònica i s'alià amb els francesos, que el feren presoner, portant-lo a Nàpols. Els catalans, sense capdill, atacaren les ciutats de Macedònia, entraren a la Tessàlia, i cridats pel duc d'Atenes passaren les Termòpiles i feren la conquesta d'Atenes i Neopàtria, que oferiren a Frederic de Sicília i que foren agregades a la corona de Sicília, i més tard a la d'Aragó. Així acabà la magnífica gesta de l'Orientada catalana.

Conquistada Sardenya (1323) i afegida als regnes de la Confederació catalana-aragonesa, trobem les guerres per mar i terra, que Pere el Cruel, de Castella, menà fins a morir en mans d'Enric de Trastamara (1369). El regnat i la mort de Martí l'Humà (1410) sotraguejaren els regnes de la Confederació i alteraren llur tranquil·litat. Després del traspàs del rei, les Corts existents triaren un Consell, que convocà Parlament, al qual es presentaren els procuradors dels aspirants a la corona. Hom convingué que es reunissin tres persones de cada regne: Catalunya, Aragó i València. I el Compromís de Casp elegí Ferran d'Antequera. Començava la dinastia castellana, i amb ella la decadència de Catalunya.

Després de la desfeta

Lleroux, campió de «yo-yo»

A. ESCLASAN

Parlament de Catalunya

CAL SOCIALITZAR EL SERVEI DE
TRAMVIES

Municipalització, socialisme o industrialisme municipal, heus ací, els postulats de més transcendència per a fer un Municipi gran. L'impuls bàsic que pot determinar una política municipalista en un Consistori, s'haurà de cercar sempre en un intens esperit per tal de beneficiar a la collectivitat. La finalitat del guany de l'empresa privada es torna en la municipalització en l'organització i explotació del servei en interès de tothom. Els motius que fan obrar a l'empresa particular són egoistes i interessats, i formen un contrast ben gros al costat de l'interès del Consell X de la ciutat pels seus veïns. Si és possible realitzar un profit en proveint a la collectivitat d'un servei qualsevol d'utilitat general, per què no ha de proporcionar-se la mateixa collectivitat aquest profit?

L'Ajuntament de Barcelona cal que emprengui d'una vegada l'aportació al seu erari dels beneficis quantiosos que la privilegiada Companyia de Tramvies s'embutxaca anualment. Ací a Barcelona, encara, conservem el feu dels temps vergonyosos de la monarquia, i és hora de foragitar-los, d'aterrar-los, fins a no alçar-se mai més, a tots aquests burgessasos dels Tramvies de Barcelona. L'altre dia es queixava el Cap de Circulació del nostre Consistori, en Jaume Yachier, des de l'"Opinió", que la intransigència dels tramvies en les seves direccions embolicades no feien més que perturbar el tràfec general de la ciutat. I bé, altres aspectes encara, existeixen. Juridicament, quan succeeix un accident, una topada de vehicles, si per casualitat algun d'ells anava contra la direcció marcada en aquell indret, la culpabilitat del mateix, és una cosa sobradament coneguda. El tramvia que por-

Esquerra Republicana

ta una direcció contrària i topa amb altre vehicle, la raó es dona gairebé sempre al tramvia. Aquest, passava pel seu lloc marcat, pel seu lloc de privilegi, que no és més que l'amplada dels dos carrils. Aquesta injustícia, es comet diàriament. El tramvia és un ésser tot poderós que quan triomfalment marxa per la ciutat se li permet plantar cara a qualsevol altre vehicle, quedant sempre en la més esfereïdora impunitat. Això i tantés altres coses. La concentració irracional de totes les línies en les velles Rambles, impossibilitant el tràfec en aquells llocs, l'encariment de les tarifes, etc., són altres exemples poderosos. Doncs bé, l'únic mètode per evitar aquest estat de privilegi que avui té el monopoli del servei de tramvies, per a obtenir un perfecte control envers una metodització de la xarxa de tramvies de la ciutat, i a l'ensem, de l'aprofitament dels beneficis pel propi municipi, és la municipalització d'aquest servei primari.

Avui encara no hi ha possibilitat legal per a fer-ho. Demés d'aquestes dificultats d'índole jurídica n'existeixen d'altres d'ordre econòmic. Unes i altres, però, poden resoldre's. En la propera discussió al Parlament de Catalunya, de la llei municipal, s'haurà de tenir bon compte en què la doctrina del socialisme municipal, sigui, junt amb una autonomia ben ampla de les corporacions locals, els punts bàsics per a modernitzar els municipis. I en quant a les dificultats d'ordre econòmic, podria, molt bé fer-se un aranjament amb la Generalitat. Aquesta, a imitació del que s'ha fet amb la capital de la República, podria concedir una quantitat anual per capitalista a Barcelona, quantitat que podria momentàniament ésser esmerçada en la municipalització del servei de tramvies i seguidament s'aniria pel d'enllu-

EL PALAU DE LES CORTS C.

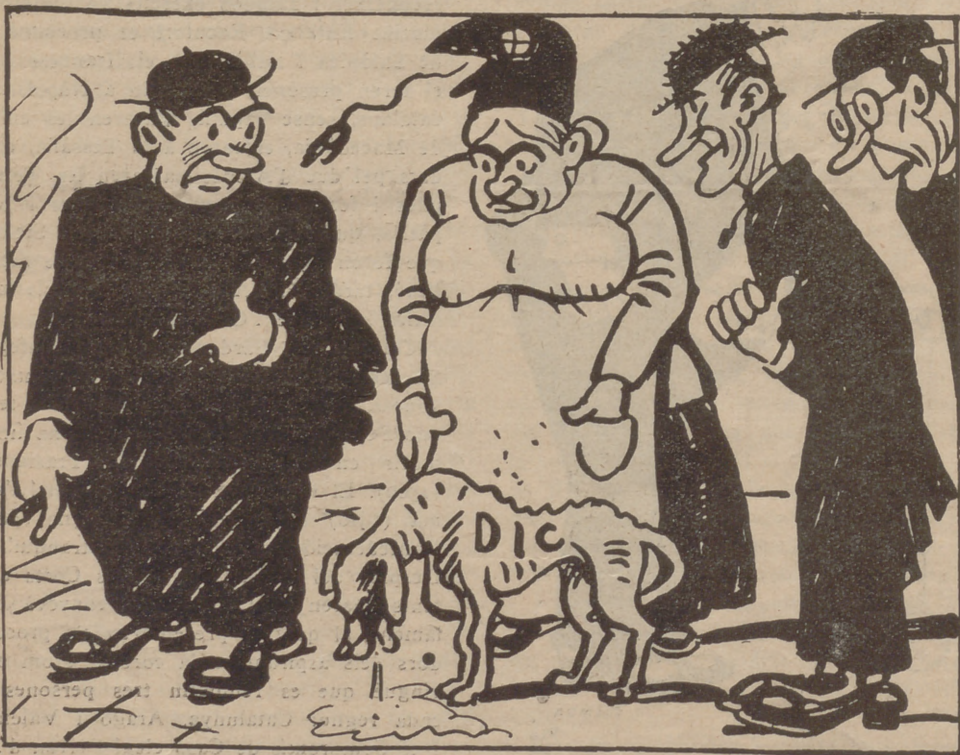
menat, abastiment d'aigües i tants d'altres que avui estan admesos en les principals ciutats europees. El municipi en fruiria després amb els beneficis que li proporcionarien l'explotació d'aquests serveis, podent-los dedicar, a millorament del mateixos, reducció de preus o impostos, o bé, a tantes altres activitats municipals, però sempre en benefici de la collectivitat.

I amb això, continuariem la tradició revolucionària del nostre Ajuntament. Foragitariem de la ciutat els privilegiats. Enderrocaríem, d'una vegada, els últims baluards de l'antiga monarquia, que encara, avui, són del tot inexpugnables. Municipalització socialisme o industrialisme municipal, expropiació, però extinció total de les últimes desferres del feudalisme borbònic.

Francesc PADRÓS i BIGAS

LAYRET

En commemorar el dotzè aniversari de l'assassinat de Francesc Layret per les bandes terroristes d'Arlegui i Martínez Anido, venerem una vegada més el nom i l'obra d'aquell home que morí com un màrtir de la causa proletària. Ell, amb Seguí i Companys, composava la trilogia que hauria portat tard o d'hora, els obrers catalans a la victòria. Ell, sacrificat per la injustícia i la reacció, sigui sempre el millor guia dels homes que creuen sempre en la justícia i la revolució.

Fauna de Catalunya
«D. I. C.» (Lliga Regionalista)

icana de Catalunya

DE LES CORTS CATALANES

Generalitat de Catalunya

PREMI IGNASI IGLESIES

VEREDICTE

Reunits al Palau de la Generalitat de Catalunya el 29 de novembre de 1932, a les quatre de la tarda, els senyors que componen el Jurat del Premi Ignasi Iglésies: Pere Coromines, president; J. Pous i Pagès, Joaquim Borralleres, J. Farran i Mayoral i Joan Cortès, secretari, per procedir a la concessió del premi foren posades a votació, segons el reglament, totes les obres presentades.

La primera volta de votació donà el següent resultat: "L'Hostal de la Glòria" de Josep M. de Sagarra, 5 vots; "Un pare de família", de Carles Soldevila, 4 vots; "Perquè demà surti el sol", d'Angel Ferran, 5 vots; "Pas de núvols", de Miquel Llor, 3 vots; "Nuri", de J. Millàs-Raurell, 3 vots; "L'ànima dispersa", de J. F. Vidal i Jover, 2 vots; "La ciutat maleïda", de S. Juan Arbó, 2 vots, i "Cada casa és un món", de Joan Santamaria, 1 vot.

Així, segons aquest resultat, les obres que

integren la candidatura per a la segona volta d'elecció foren: "L'Hostal de la Glòria", "Un pare de família", "Perquè demà surti el sol", "Pas de núvols" i "Nuri".

La segona volta donà el següent resultat: "L'Hostal de la Glòria", 5 vots; "Un pare de família", 5 vots; "Perquè demà surti el sol", 4 vots; "Pas de núvols", 4 vots, i "Nuri", 2 vots. I queda per tant eliminada aquesta darrera.

En la tercera volta el resultat obtingut fou el següent: "L'Hostal de la Glòria", 5 vots; "Un pare de família", 5 vots; "Perquè demà surti el sol", 4 vots, i "Pas de núvols", un vot. Aquest resultat elimina, per tant, la última obra esmentada.

La quarta volta donà aquest resultat: "L'Hostal de la Glòria", 5 vots; "Un pare de família", 4 vots; i queda eliminada l'obra titulada "Perquè demà surti el sol", que va tenir un vot.

I la cinquena volta donà per resultat: "L'Hostal de la Glòria", 3 vots, i "Un pare de família", 2 vots.

Per tant, el "Premi Ignasi Iglésies" de l'any 1932, primer de la seva creació, ha estat concedit a "L'Hostal de la Glòria", de Josep Maria de Sagarra.

Palau de la Generalitat, 29 de novembre de 1932.

Pere Coromines, president; J. Pous i Pagès, Joaquim Borralleres, J. Farran i Mayoral, Joan Cortès, secretari.

El "Milianu" s'ha tornat boig

AL CASINO ARTESA, DE LA CORUNYA, EL SENYOR IGLESIES ATACA VIOLENTMENT CATALUNYA I L'ESTATUT.— LES PARAULES DE L'ORADOR PROVOCAREN GRANS PROTESTES I L'ACTE S'HAGUE DE SUSPENDRE EN MIG D'UN ESCANDOL FORMIDABLE

Al Casino d'Artesans donà la seva anunciada conferència el senyor Emilià Iglesias. L'acte fou pròdig en incidents que es prolongaren així mateix al carrer a la terminació de l'acte.

Després de parlar de Galícia, l'orador passà a ocupar-se de Catalunya, i dirigí dures crítiques a l'Estatut d'aquella regió autònoma, als seus polítics i als seus intel·lectuals.

Immediatament se sentiren veus de "Això al Parlament". "Això que hodiugi a Catalunya".

El senyor Iglesias tractà de justificar els seus conceptes, però les interrupcions augmentaren, i se sentiren visques a Galícia i a Catalunya proferits per les mateixes persones.

Alguns assistents a l'acte es posaren drets damunt les cadires dient que les ofenses a Catalunya repercutien a Galícia.

Les protestes es feren extensives a. President del Casino d'Artesans, en la sala d'actes de la qual entitat se celebrava l'acte, i aquell hagué de parlar al públic declarant que havia estat sorpresa la seva bona fe. Seguidament donà per acabat l'acte en mig d'un escàndol formidable.

A la sortida Emilià Iglesias fou frenèticament aplaudit per part del públic i xiulat estrepitosament per altres, mentre es sentien visques a Catalunya, a Galícia i a la República.

Fauna de Catalunya
«EL BE NEGRE» (Acció Catalana,

Després del 20 de novembre

«El Be Negre»: —On em portes? A l'Escorxador?
L'Esquerra: —No! Al Canyet!

El Parlament de Catalunya

D'ací pocs dies serà inaugurat el Parlament de Catalunya. La sessió inaugural, que està assenyalada per dimecres dia 6 del corrent, ha desvetllat un interès remarcable per tal com serà una data històrica de la nostra terra, la qual començarà amb l'apertura del Parlament a fer vida pròpia. Serà el primer acte que celebrarà la Catalunya autònoma, el primer acte que ha de menar-la a la seva emancipació total.

Passada ja la febre electoral i passats els primers quinze dies després de la tercera victòria que ha assolit l'Esquerra Republicana de Catalunya, apagades, encara que no extingides del tot, les llànties de l'odi contra el partit triomfant, tot Catalunya, Catalunya en pes té els ulls fets en el Parlament català, que obrirà les portes d'ací pocs dies.

No cal dir que són aquests uns moments de profunda joia i de gran emoció. Aquestes paraules—Parlament de Catalunya—són pels catalans que hem viscut les hores d'oprobri i de vexacions de les quals ha estat víctima la nostra terra, una de les més grans emocions que puguem tenir només que d'oir-les nomenar.

Parlament de Catalunya; algú ha dit que això era o semblava una mena de somni. Somni per a segons qui, però realitat, sofriment, lluita per a segons quins altres. Pels que no han fet res per Catalunya, podrà semblar un somni. Els que durant la monarquia i la dictadura es miraven la vida de portes de la presó enfora i ben lluny de l'exili i començaven de sentir-s'hi bé dintre d'una Catalunya esclava, podrà molt senzillament semblar un somni. Però els que conegueren la presó i els que conegueren l'exili, els sembla ara una veritable realitat, perquè en aquelles hores amargues de so-

friment per Catalunya era quan més clara es concebia la idea d'una Catalunya lliure; era quan ja es començava a concebre i gosariem dir es començava a assajar aquestes funcions que avui són la cosa més natural del món: les noves funcions d'una Catalunya autònoma.

Sempre ha estat obra d'aquells homes que han sofert en la presó o en l'exili, les més grans concepcions de la vida. No pas d'aquells que han sabut retirar-se a temps per por de comprometre's.

Avui, però, que tot Catalunya té els ulls fets en aquest Parlament català que ha d'inaugurar-se el dia 6 de desembre, no és hora tampoc de fer retrets. És l'hora suprema, l'hora màxima en la qual tots hem de posar la nostra fe i les nostres esperances per damunt de tot, en la nova Catalunya que comença.

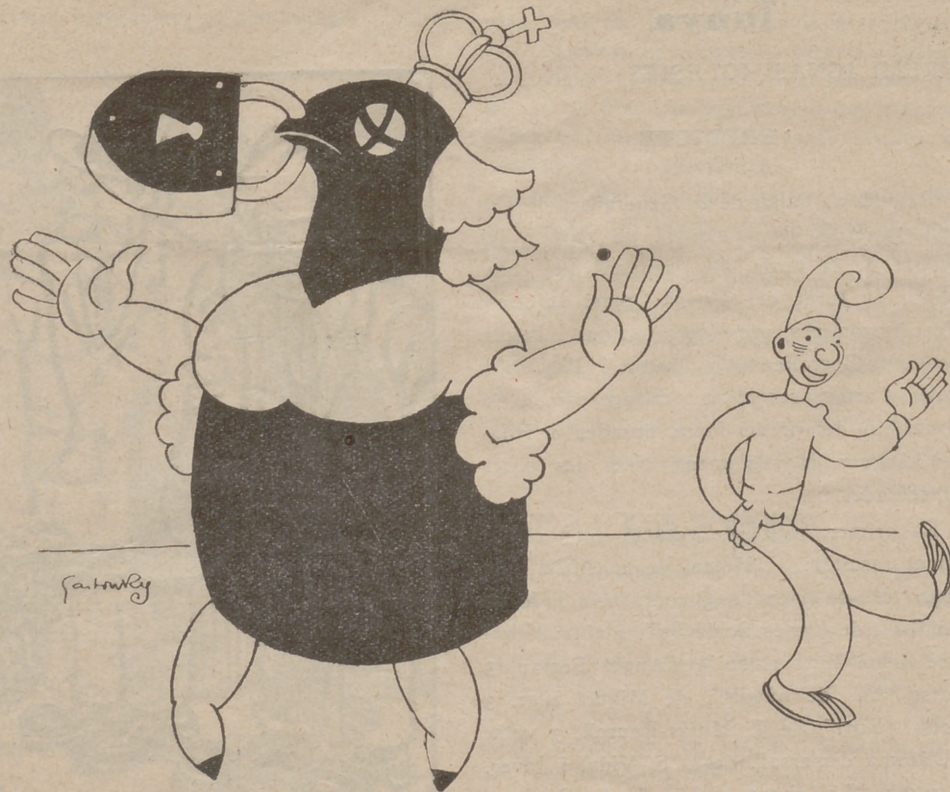
Podríem acabar aquesta nota amb un crit, com en els mítings, dient: "Visca el Parlament de Catalunya!"; però també creiem que no és precisament l'hora de cridar, sinó la d'estructurar i de posar en pràctica, per part de tots, la veritable constitució de la nostra pàtria, que des d'avui començarà a ésser regida únicament pels propis catalans.

Ara és l'hora del Parlament de Catalunya. Que d'aquest Parlament en surti l'obra definitiva, l'obra ideal interrompuda dos segles ha per aquella altra obra funesta començada per Felip V, el rei maligne com tots els seus successors, qui volia sembrar de sal la nostra terra,

Avui podem dir, però, que d'aquella sembra de sal Catalunya n'ha tret una florida esplèndida, que ha donat com a fruit la seva pròpia llibertat, madurada i conquerida a través de totes les vexacions i opobris que han caigut damunt d'ella durant dos segles de tirania borbònica.

Avui Catalunya obre els ulls a Europa, a tot el món, i es redreça triomfant, entonant l'himne de la seva pròpia llibertat. I aquesta llibertat l'hem de fer eterna en honor a nosaltres mateixos i als nostres successors.

J. M. PROUS i VILA

La Lliga al Parlament

El poble català: —Sort que tenen una minoria que diu que és d'altura! Ja els farà falta, ja, a aquestes altures!

6 de desembre

Data memorable per a tots els catalans! Amb aquest dia obrim el llibre de la pàtria, fins fa poc tancat pels opressors de Catalunya, car ja vàrem començar a treure-li el rovell de les tanques el dia gloriós que vàrem enderrocar la fortalesa borbònica, que no tornarà mai més a reconstruir-se.

Aquest dia, les ombres de Claris, de Casanova, de Villarroel i de tots els altres homes que sentint-se catalans lluitaren per les llibertats preades, s'extendran per damunt l'antiga caserna de la Ciutadella, avui Parlament de Catalunya, per inspirar els nostres governants a conduir el gran poble català pels camins del treball i de la glòria, i fer d'ell un exemple per a tots els altres pobles de la República espanyola.

Ferran SALA

Al nostre Parlament

Parlament català! Dos anys ençà no era ni somni i ja és realitat, realitat falaguera. Alleluia! Catalunya ha ressucitat!

I ha ressucitat esquerrana, amb un cor justicier i bondadós. Alleluia! La terra catalana marxa de cara a totes les clarès.

Catalunya nostra, nostra, nostra eternament. Sortats els mortals que t'han besat el rostre besant el rostre del nostre President.

Catalunya novament estructurada per les mans dignes d'homes esquerrans, mai més no seràs arrabassada de les mans dels catalans.

Dia 6 de desembre! Bon dia!
Dia de sol brillant de l'esperit,
estel dos segles enyorat! Alegria!
L'estel s'ha deixondit.

Avant, Catalunya nostra, avant eternament!
Alleluia per a tu! Alleluia pel nostre del nostre primer Parlament i alleluia per l'heroi nostre, per l'immortal President.

Salvador PERARNAU

Subscriuiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 - BARCELONA

*L'Esquerra: — On tens l'acta de diputat, maco? Que potser l'has perdut?
Don Amadeu: — «Ingratos! Me la han Hurtado!..»*

El Parlament de Catalunya

BARCELONA - CIUTAT Esquerra Republicana

Francesc Macià i Llussà, Martí Barrera Maresma, Nicolau Battestini Galup, Joan Casanelles i Ibarz, Amadeu Colldeforns Margallo, Josep Dencàs Puigdollers, Joan Fronjosà Salamó, Miquel Guinart Castellà, Joan Lluhi i Vallescà, Carles Pi i Sunyer, Joan Puig i Ferrer, Francesc Ribes Soberano, Martí Rossell i Vilar, Estanislau Ruiz Ponsetí, Jaume Serra Hunter, Joan B. Soler Bru, Joan Soler Pla, Josep Tarradellas Joan, Joan Tauler Palomeres.

Concòrdia Ciutadana (Lliga Regionalista)

Ferran Valls i Taberner, Antoni Martínez Domingo, Josep M. Tallada i Paulí, Lluís Duran i Ventosa i Joan Ventosa i Calvell.

BARCELONA-CIRCUMSCRIPCIO Esquerra Republicana

Lluís Companys Jover, Salvador Armandes Torrent, Gaspar Armengol Talo, Joan Ealart Armengol, Joaquim Bilbeny Bosch,

Lluís Bru Jardí, Pere Comes Calvet, Joan Comorera Solé, Josep Fontbernat Verdagué, Pere Mestres Albet, Joan Mora Adsarà, Francesc Riera Claramunt, Joan Selves Carner, Jaume Sallés Figueres, Manuel Serra i Moret.

Concòrdia Ciutadana (Lliga Regionalista)

Miquel Vidal i Guardiola, Josep M. Tries de Bes, Pau Romeva i Ferrer, Anton Miracle i Mercader.

GIRONA Esquerra Republicana

Francesc Arnau Cortina, Joan Barcelles Xiberta, Pere Blasi Maranges, Xavier Casademunt Arimany, Joan Casanoves Maristany, Pere Cerezo Hernàez, Laureà Dalmau Pla, Antoni Dot Arxé, Josep Fàorega Pou, Josep Irla Bosch, Antoni Xirau Palau.

Pacificació Social (Lliga Regionalista)
Ramon d'Abadal i Calderó, Joan Vallès i Pujals, Tomàs Carreres i Artau.

LLEIDA Esquerra Republicana

Francesc Macià i Llussà, Enric Canturri i Ramonet, Josep Companys i Jover, Pere

El papà de Fontainebleau

—Si m'he de refiar de tu, fill meu, trobaré el «trono» ben tronat!...

Coromines i Muntanyà, Josep Maria Espanya i Xicart, Jaume Magre i Ubach, Pere Mies i Codina, Ricard Palacin i Soldevila, Joan Sauret i García, Humbert Torres i Barberà, Francesc Viadiu i Vendrell

Front Proporcionalista (Lliga Regionalista)

Joan Rovira i Roure, Antoni Secanell Aparicio, Romà Sol i Mestre.

TARRAGONA

Esquerra Republicana

Ventura Gassol i Rovira, Josep Andreu i Abelló, Miquel S. Cunillera i Rius, Francesc Farreres i Duran, Josep Folch i Folch, Manuel Galés i Martínez, Carles Gerhard Ottenwaelder, Gonçal Ivars Messeguer, Martí Rouret i Callol, Antoni Rovira i Virgili, Jaume Simó i Bofarull.

Unió Ciutadana (Lliga Regionalista)

Josep M. Tallada i Paulí, Josep M. Casabó i Torres.

Coalició d'Esquerres

Pere Lloret Ordeix.

La renaixença de les Corts Catalanes

Ara que s'ha esvaït la inevitable polseguera de la campanya electoral, apareix clar i refulgent el guany magnífic que ha aconseguit Catalunya en el camí de les seves llibertats. Han estat elegits els diputats de les noves Corts catalanes. Els catalans tornem a tenir Corts nostres, que faran lleis pròpies en llenguatge propi. I aquestes Corts, amb tot i la limitació de llurs facultats inicials, exerciran pràcticament un poder més extens i més intens que aquelles Corts antigues, mortes violentament més de dos-cents anys enrera.

A les acaballes del segle passat, molts catalanistes es conformaven amb una Diputació única. Fa vint anys, els partits catalans acceptaven la fórmula de la Mancomunitat provincial. En fa tretze que elaboraven un projecte d'Estatut de l'Autonomia amb un governador general o virrei. En fa dos que

es disposaven a col·laborar en el nou intent iniciat pel senyor Maluquer i Viladot. I avui, al cap d'un any i mig de l'adveniment de la República, posseïm més que tot això, i ho posseïm sòlidament. Amb la renaixença de les corts catalanes, de les quals sortirà el Govern autònom, Catalunya prendrà figura d'Estat, qualsevol que sigui la terminologia oficialment adoptada per la Constitució espanyola i per l'Estatut.

Corts catalanes, lleis catalanes, Govern català, oficialitat del nostre idioma... Tot allò que recordava aquella cançó enyoradissa, el "Planys", de caient popular i d'origen literari, ja és una realitat viva. I el rendiment efectiu dels drets i de les institucions reconquerides depèn de nosaltres mateixos més que de l'elasticitat de les disposicions legals que delimiten i estableixen l'autonomia. Hem d'arribar ben aviat al nivell màxim que permet l'Estatut vigent. Si no arribéssim a aquest nivell, relativament modest, com podríem demanar el nivell més alt que marcava l'Estatut plebiscitat i el més alt encara que exigeix el nostre ideal íntegre, ni renunciat ni renunciable?

♦♦

Del segle XVIII al segle XX el règim parlamentari, com tot el sistema polític, ha passat per grans canvis. Catalunya, que tingué Constitució en el segle XII Corts en el segle XIII, és un poble de tradició democràtica i parlamentària. I la tradició vera consisteix, no pas en una aturada, ans bé en un moviment evolutiu. Qui pot creure que les Corts catalanes, en el cas d'haver continuat funcionant, estarien organitzades en els nostres dies com ho estaven a l'Edat mitjana o en el temps de la dinastia austriaca?

El comte-rei, o el seu representant, presidia les velles Corts. Tenia a mà dreta el Braç eclesiàstic, a mà esquerra el Braç aristocràtic, al davant el Braç popular; per a les deliberacions, cada Braç actuava separatament. Els vells patriotes de la Unió Catalanista, els carlins i en part Valentí Almirall, consideraven possible i fins desitjable que les Corts de la Catalunya restaurada fossin organitzades d'una manera semblant. Avui ja ningú no pensa en Braços, perquè la moderna tendència igualitària—tendència universal que concorda amb el temperament català—ha destruït el Braç de la noblesa, ha tancat el Braç de l'Església dins el seu clos espiritual i ha fet del Braç popular únic el regulador de la pròpia llibertat i el sobirà de la cosa pública.

Sense comtes-reis, sense virreis, sense Braços diversos, les Corts catalanes renaixen com a representació directa i total del nostre poble. Són més catalanes que mai

**Productes Alimentosos
de Règim**

Casa SORRIBAS

**Salmeron, 222 - Llíria, 62
BARCELONA**

Són més lliures que mai. I ho seran més encara temps a venir. Com que el camí nostre és un d'aquells camins que pugem, arribarem amb seguretat al cim. No podem mantenir-nos estacionaris, i menys fer marxa enrera. Totes les veus de la història, totes les forces de l'ànima i tots els corrents del món ens empenyen victoriosament.

**

L'esperit de les propagandes i polèmiques electorals havia inspirat als porucs i als impressionables la temença que l'inici de l'autonomia fóra l'inici d'una gran discòrd a interior, que portaria dretament i ràpidament cap al fracàs. Mai no hem participat d'aquesta temença. Fa temps que ens hem acostumat a considerar el període electoral com una espècie d'exacerbació passatgera de les lluites polítiques. Dels clamors, de les gesticulacions d'aquest període només se n'ha de prendre la meitat de la meitat.

Deia Gustave Hervé, per a disculpar-se de la truculència del seu llenguatge, que per a cridar l'atenció del públic, sovint indiferent o distret, cal exagerar la veu i les paraules. La teoria és molt discutible, sobretot aplicada a públics intel·ligents; però té un innegable fons de veritat. Diríeu que molts oradors i articulistes ja compten amb la rebaixa que de les pròpies exageracions farà l'ur públic. I com que en la tempesta electoral hi ha una mica d'escenificació espontània, tot seguit del desenllaç ve la calma, i les coses i les paraules recobren llur magnitud normal i quotidiana.

Del dia 19 d'aquest mes al dia 21, quin tomb, quina mutació en bé! Hem trobat ja tots la serenitat i la confiança que escauen al començament d'aquesta gran etapa constructiva. La passió electoral cedeix el pas a l'emoció nacional. I el Parlament català renascut, on ara predominaran uns partits i on demà podran predominar uns altres, és el Parlament de tots els catalans, l'expressió política de la voluntat d'un poble que tornarà a tenir lleis pròpies en llengua pròpia, que ha reencarnat en el cos estatal novell el seu esperit indestructible.

A. ROVIRA i VIRGILI

Amadeu Vives

Quan aquest número ja era en premsa, ens arriba la nova dolorosíssima de la mort, a Madrid, del mestre Vives. No tenim temps ni serenitat per parlar ara d'ell i la seva obra. Ho farem en números vinents. Exaltem, només la memòria d'aquest amic benivolgut que, essent una ànima cosmopolita, fou sempre un gran català, i que, segons ens diuen per telèfon des de Madrid, ha sabut morir amb el nom sagrat de Catalunya als llavis.

Finer

Teatre de les Nacions

— Diuen que, a Alemanya, ha caigut Von Papen.
— Sí. Ara pujarà Von Mamen.

REPICS

UN SAVI QUE ES UN ASE

Ja deuen haver endevinat de quin savi es tracta. Ja deuen haver endevinat que es tracta d'aquella mona de don Miguel de Unamuno.

Ara darrerament, Unamuno ha donat—això de donar és un dir—una conferència a l'Ateneu de Madrid. Unamuno no pot passar massa temps sense donar la nota còmica. Ara l'ha donat en aquesta conferència, injuriant i atacant la República, talment com qualsevol doctor Albiñana de menor quantia.

En aquesta conferència, a més de la còmica, hi ha hagut la nota innoble: Unamuno

s'oblidava que cobrava de la República, com diputat i com catedràtic.

L'HOMENATGE

La Lliga celebra el no haver obtingut les majories amb un àpat a Montjuïc. Si vaja: una mena de costellada.

Les flors de la taula s'enviaran, per desig de Cambó, a Fontainebleau.

SI, VERITABLEMENT...

Sí, veritablement, no ho podem negar: la Lliga ha guanyat les minories. Els que han votat la Lliga—la Lliga de la dictadura, la del rei lladre, la del Banc de Barcelona, la de la Patronal—o no té memòria o no té dignitat.

Val a dir, però, que a Sant Celoni els vots es pagaven a quaranta duros.

LERROUX, TORNA

Sí, senyors; sembla mentida, però és veritat. Lerroux, torna. Malgrat de la der-

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

El trèbol de la mala sort

rota, encara li han quedat ganes de tornar.

Ve a celebrar la derrota. Pel que es ven, tan sols els que han perdut ho celebren. Es una nova manera de perdre.

Si l'acompanyen amics del "partido" ignorem si s'estatjaran al Ritz.

AQUELL PAVO

Aquest serà el segon any que el senyor Lerroux es menjarà el "pavo republicano". I amb ell se'l menjaran els Sedó, els Mas Bagà, els Ciudad, etc.

Qui no podrà menjar-se'l, malgrat de la República, seran els lerrouxistes.

L'UNIC MITJA

Sembla com si algú hagués dit: —Cal cercar la manera d'aniquilar, de destruir el lerrouxisme. Cal cercar l'home que desitueixi el lerrouxisme. Que es presenti, que es pagarem bé.

I s'hagués presentat Lerroux, dient:

—Pagant, me'n encarrego jo!

N'HI HA DE FALSOS

Aquella pepa que respon per Amadeu Hurtado, l'Amadeu fals del "Mirador" i del "Be", diuen que en vista del resultat de les eleccions es passa a la Lliga.

Ho creiem: hi ha Amadeus capaços de tot. Però aquest és tan fals que tal vegada ni a la Lliga passarà.

MARTIRS DE CARTO

Aquell pobre diable que volia dedicar-se a barber, aquell Pepe Blanes que fugí a Portugal a fer broma... i a rebre, és a la presó.

Ara estarà content: serà un màrtir més de la monarquia, un màrtir de via estreta.

Imp. "La Campana", Om, 8.—Barcelona

Casa de Caritat de Barcelona

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

CIUTADANS

Si voleu vestir amb pocs diners i ben elegants, aneu a can

BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18 - Telèfon 15247

GRAN BASAR DE SASTRERIA I CAMISERIA SISTEMA NORD-AMERICÀ on trobareu amb preus de

LIQUIDACIÓ

100.000	Trajos i Abrics tipos réclam.	des de 20	ptes.
100.000	Trajos i Abrics confeccionats classe superior	des de 40	ptes.
.....	Trajos i Abrics a mida classe superior.	des de 50	ptes.
100.000	Pantalons econòmics	a 5'95	ptes.
100.000	Pantalons fantasia	des de 8	ptes.

Tenim una Secció ràpida que entrega els encàrrecs a les quatre hores

Als nostres aparadors, a mes de seduir-vos els preus, us seduirà el bon gust.

No teniu necessitat de pagar més car el que no és millor ni més ben fet

Obsequiem als nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora de Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'25 pessetes en segells rebran figurins, mostres i un sistema especial per aprendre's mides, amb les instruccions per rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

EROTYL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)

(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efícaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulante de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estriçnina, ni fosfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem

Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

LA CAMPANA DE GRÀCIA

L'apat d'homenatge, després de la derrota. —I pensar que quan no teníem l'Autonomia menjàvem pollastres, i ara que la tenim ens hem d'acontentar amb un trist ocellet!...